

Senato Karar Tarihi: 08.10.2013

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ AÇIK ERİŞİM POLİTİKASI

POLİTİKA BAŞLIĞI:

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) bünyesinde yapılan akademik çalışmalar için açık erişim, kurumsal arşivleme, uzun dönemli derleme ve dijital koruma.

BAĞLAM:

Özellikle ileri düzeyde eğitim-öğretim, araştırma, üretim, yayın ve danışmanlık yapmak üzere 1992 yılında kurulmuş olan İYTE, Türkiye Cumhuriyeti'nin çıkarlarına ve kalkınmasına hizmet edecek, sanayinin ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte eğitim vermeyi, araştırmalar yapmayı ve araştırma sonuçlarının mümkün olan en geniş çevrelere sunulmasını ilke edinmiştir. Bir devlet üniversitesi olarak İYTE, lisans ve lisansüstü seviyelerde; araştırmacı, yaratıcı ve girişimci, eleştirel düşünceye yatkın ve karar vermede özgür, ekip çalışmasında başarılı, kendi teknolojimizin üretilmesine katkısı olacak, hammadde kaynaklarımızı değerlendirecek, katma değeri yüksek üretime önderlik edecek, kendi iş ortamını yaratacak bilim insanları, mühendisler, mimarlar ve planlılar yetiştirerek ülkemize katkıda bulunmayı hedeflemekte ve bir araştırma üniversitesi olarak geniş kitlelere karşı taşıdığı sorumluluklarının önemini çok iyi bilmektedir.

Türkiye'nin sanayi alanında gelişimi ve Türkiye ekonomisinin geleceği, yeni teknolojilerden yararlanılmasına ve bu teknolojilerin geliştirilmesinde oynanacak aktif role bağlı olacaktır. Bunun içindir ki, ileri ülkelerde, özellikle teknolojik alanda üst düzeyde eğitim-öğretim ve araştırma yapma temel amacıyla benimsenen en gelişmiş teknik üniversite modeli, teknoloji enstitüleridir. Ülkemizde böylesi bir misyonu yüklenmesi için kurulan iki teknoloji enstitüsünden biri olan İYTE'nin akademik çalışmalarının açık erişim olarak paylaşılması, bu çalışmaların görünürlüğünü ve tanınırlığını arttırmayı mümkün kılarak, yapılacak yeni araştırmalarda kamu ve özel sektörden daha fazla proje desteği sağlanmasına olanak tanıyacaktır. Bu nedenle İYTE, mensuplarına ait akademik çalışmaları mümkün olan en geniş kitlelere ulaştırabileceği bir açık erişim mekanizması ve bu kapsamda hizmet verecek bir açık erişim arşivi kurmaya karar vermiştir. İYTE Kütüphanesi, üniversite araştırmacılarına ait çalışmaların uygun formatlarda derlenmesinde, uzun dönemli korunmasında ve en geniş şekilde erişime sunulmasında stratejik bir rol oynayacaktır.

POLİTİKA AMAÇLARI:

1. İYTE bünyesinde üretilen akademik çalışmaların uzun dönemli derlenmesinin ve korunmasının sağlanması.
2. İYTE bünyesinde üretilen akademik çalışmaların mümkün olan en geniş çevrelerde erişime sunulması.

KAPSAM:

Politika amaçlarının birinci maddesine göre; bu politika İYTE tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen ve İYTE Mensupları tarafından gerçekleştirilen tüm akademik çalışmaları kapsar. İYTE Mensuplarının İYTE dışında gerçekleştirdikleri çalışmaları istenirse bu arşivde saklanabilir.

Politika amaçlarının ikinci maddesine göre; bir açık erişim platformu geliştirilerek, dağıtık ortamda, İYTE Mensuplarının bilimsel makale, bildiri metinleri, proje raporu, ders materyali, tez gibi yayınlarının İYTE Açık Arşivi'ne girebilmesini ve bu kaynakların tüm paydaşlara telif haklarına dikkat edilecek şekilde sunulmasını kapsar.

Eğer bir İYTE Mensubunun akademik çalışması daha önce farklı bir açık erişim arşivinde depolanmışsa, İYTE Açık Erişim Arşivi'nde yeniden saklanmasına gerek yoktur. Ancak, araştırmacının tercih etmesi halinde, söz konusu çalışma İYTE Açık Erişim Arşivi'nde (de) saklanabilir.

TANIMLAR:

İYTE Mensubu: Bu metinde İYTE Akademisyenleri, Personeli ve Öğrencileri "İYTE Mensupları" olarak adlandırılmışlardır.

Açık Erişim: Bir İYTE Mensubu tarafından gerçekleştirilmiş akademik çalışmaya ücret ödmeden, engellenmeden, dijital olarak erişebilmeyi ifade eder. Bu çalışmalar; hakem değerlendirmesinden geçerek akademik bir dergide yayınlanma hakkını kazanan makaleleri, tezleri, bildiri metinlerini, projelere ait çıktıları ve açık ders materyallerini içerir.

Akademik Çalışmalar: İYTE Mensuplarının araştırmaları, aldıkları fonlar ve yaratıcı faaliyetleri sonucu ortaya çıkan tüm çalışmaları ifade eder.

İvedil Depolama: Akademik çalışmaların birer kopyasının yayın tarihinden geç olmamak koşulu ile İYTE Açık Erişim Arşivi'nde depolanması faaliyetini ifade eder.

Kişisel Arşivleme: Bir İYTE Mensubunun entelektüel katkı sağladığı çalışmasını İYTE Açık Erişim Arşivi'nde depolamasını içeren süreci ifade eder.

İLKELER:

İYTE Mensupları, akademik çalışmalarının uzun dönemli derlenmesi ve korunması konusunda aşağıdaki koşulları kabul eder:

- ❖ Her İYTE Mensubunun, entelektüel katkı sağladığı tüm akademik çalışmaların son versiyonları İYTE Açık Erişim Arşivi'nde depolanır. Ambargo vb. koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş bazı bireysel çalışmalar bu ilkenin dışındadır.
- ❖ İYTE Kütüphanesi, açık erişim olarak uygun şekilde yayınlanması için akademik çalışmalarını İYTE Açık Erişim Arşivi'nde depolayan İYTE Mensupları ile birlikte çalışır.
- ❖ İYTE Kütüphanesi, İYTE Açık Erişim Arşivi'nde yer alan tüm akademik çalışmaların derlenmesinin ve uzun dönemli korunmasının güvenli depolama ile gerçekleştirilmesini koordine eder.

İYTE Mensupları yukarıda sıralanan koşullar ile birlikte, bir akademik dergide yayımlanması onaylanmış olan akademik çalışmalara en üst düzeyde erişimin desteklenmesi için aşağıdaki süreçleri takip etmeyi onaylar:

- ❖ **Depolama:** Her İYTE Mensubu, yayın tarihinden geç olmamak koşuluyla, hakem değerlendirmelerinden geçerek, akademik bir dergide yayımlanmak için onay almış makalesinin dijital bir kopyasını İYTE Açık Erişim Arşivi'nde depolar.
- ❖ **Açık Erişim/Seçimli Gecikmiş Açık Erişim:** Yazar, çalışmalarının kamuya ivedilikle açılması için depolama sürecinde kullanılan açık erişim yazılımının ayarlarını "Açık Erişime İvedilikle Sunulması" seçimiyle gerçekleştirmesi yönünde desteklenir. Yazarın yayıncılarla yaptığı anlaşmalar ve kişisel arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim iki başlıkta uygulanacaktır:

- ✓ Kamuya Açık Erişim
- ✓ Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim (Ambargo süresi 6 (altı) ayı geçmeyecektir.)

- ❖ **Lisanslama:** Her İYTE Mensubu, entelektüel katkı sağladığı çalışmasının İYTE Kütüphanesi tarafından işletilecek İYTE Açık Arşivi'nde kamuya açık olarak açık dağıtım ve koruma prensiplerine uygun şekilde depolanacağını kabul eder. Yasal koşullar çerçevesinde, her İYTE Mensubu çalışmalarını yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların koşullarını çiğnemeyecek şekilde tekeli olmayan, geri alınamaz ve tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile İYTE Açık Arşivi'nde depolamaya onay verir. Bu politikanın onayı, Rektör veya görevlendirdiği bir sorumlu tarafından takip edilir.

- ❖ **Çok Yazarlı Çalışmalarda Depolama Sorumluluğu:** İYTE Mensupları, birden fazla kurumdan birden fazla yazarın işbirliğinde hazırladıkları çalışmaları İYTE Açık Arşivi'nde depolayabilirler. Birden fazla İYTE Mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda ise, kaynağı Başyazar depolar.

Bu politikanın etkin biçimde uygulanabilmesi için aşağıdaki koşullara dikkat edilmelidir:

- ❖ İYTE Rektörlüğü, bu politikanın uygulanmasından sorumlu olacak ve gerektiğinde ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların çözümünde ve politikada yapılabilecek değişiklikler konusunda yürütücü görevini üstlenecektir.
- ❖ İYTE Rektörlüğü, bir Açık Erişim Danışma Kurulu kurulmasına öncülük ederek bu kurulun yürütücülüğünü üstlenecektir.

İYTE Açık Erişim Danışma Kurulu:

- Rektör veya görevlendireceği Rektör yardımcısı
  - Senato Temsilcisi (1)
  - Fen Fakültesi Temsilcisi (1)
  - Mühendislik Fakültesi Temsilcisi (1)
  - Mimarlık Fakültesi Temsilcisi (1)
  - İYTE Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı'ndan oluşacaktır.
-
- ❖ Açık Erişim Danışma Kurulu, bu politikanın yürürlüğe girmesini takip eden ilk üç yıl içerisinde her yıl, bu üç yılın sonunda takip eden dönemde ise her üç yılda bir, bu politikanın değerlendirmesini gerçekleştirmekle yükümlü olacaktır. Kurul, gerekli gördüğü hallerde politikayı revize etme veya değiştirme çalışmalarından sorumlu olacaktır. Öneri ve görüşler İYTE Rektörlüğü'ne sunulacaktır.